

Literatuur

- Aa, A.J. van der, *Biographisch woordenboek van Nederland* (Amsterdam 1969/-Haarlem 1878/Haarlem 1852).
- Aarse, J., 'De Nederlandse concentratiekampen', in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet* (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel I, 641-653.
- Abbas, E. *Een brief naar Indië* (Schoorl 2003).
- Adresboek voor 's-Gravenhage en Scheveningen. Jaargangen 1903-1904 t/m 1920-1921.
- Akker, P.T. van den, *Prins Bernhard had ik twee keer. Jongensherinneringen aan de oorlog* (Amsterdam 1997).
- Akkermans, P.W.C., *De kwetsbare grondwet* (Zwolle 1985).
- Almanak van het Leidsch Studentencorps. Jaargangen 1918-1926.
- Almanak van de Vereeniging van Vrouwelijke Studenten te Leiden. Jaargangen 1921-1926.
- Andriessen, J.E., S. Miedema en C.J. Oort, *De sociaal-economische besturing van Nederland* (Groningen 1967).
- Ankum, J.A., 'In memoriam prof. Mr. H.R. Hoetink', in: *Ars Aequi* jg 13 No 2 (november 1963) 17-19.
- Anzion, Frans, 'Het biografiebedrijf. Vier levensbeschrijvers over hun vak', in: *Spiegel historiael*, 38, (juli/augustus 2003) 322-327.
- Asch van Wijck, L.H.K.C. van, 'De Nederlandse rechter in Bezettingstijd', in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet*, (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel I, 475-516.
- Aulbers, B.J.M., G.J. Bremer e.a. *De huisarts van toen. Een historische benadering* (Rotterdam 1995).
- Bak, P., *Een 'meneer' van een krant. Trouw en Bruins Slot 1943-1968* (Kampen 1999).
- Bakhuizen van den Brink, J.N., 'Theologie in crisis en opbouw', in: *Onder de 'ZWO-Bannier', opstellen aangeboden aan dr. J.H. Bannier ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag* ('s-Gravenhage 1979).
- Ban-Willinge Prins, C. van den, 'Twee markante en moedige vrouwen. De tweelingzusters Eltjen en Neeltje Krijthe', in: Margreet van der Burg en Marian Bos Boers, *Vrouwen, Wageningen en de wereld. Wetenschap, studie en loopbaan, 1918-2003*, (Hilversum 2003), 59-63.
- Bakker-Nort, Bertha, *Hoofdpijnen voor een moderne huwelijkswetgeving. Rapport van de vereeniging van staatsburgeressen te Amsterdam* (Amsterdam 1920).

- Barnauw, D. en R. Stellinga, 'Ondernemers en ordening in bezet Nederland: De organisatie Woltersom', *Cahiers voor de politieke en sociale wetenschappen* jg 1, nr. 4 (mei 1978).
- Barnouw, D., *De hongerwinter* (Hilversum 1999).
- Barth, Karl, *Evangelische Theologie im 19. Jahrhundert* (Zollikon-Zürich 1957).
- Bastet, Frédéric, *De wereld van Louis Couperus* (Amsterdam 1991).
- Behrens, J.W.H., met een voorwoord van mr. H.L. Woltersom, *De organisatie van het Nederlandsche bedrijfsleven* (Amsterdam 1943).
- Beijer, Hans, Jolanda Hendriksen e.a., *Helden/slachtoffers. Heldhaftige slachtoffers. Gymnasium Haganum* (Den Haag 1997).
- Benz, Wolfgang e.a., *Enzyklopädie des Nationalsozialismus* (Stuttgart 1997).
- Berg, J. van den, *Zo was Indië. 1850-1950. Herinneringen aan een eeuw Nederlands-Indië* (Laren 1976).
- Berg, R. van den, *Vormen van begrip van wet en wetgeving: wetsbegrippen in de staatsrechtsgeleerdheid in Duitsland en Nederland in de negentiende en twintigste eeuw* (Den Haag 2003).
- Beusekom, Ansje van, *Kunst en amusement. Reacties op de film als een nieuw medium in Nederland, 1898-1940* (Haarlem 2001).
- Bieleman, Jan, *Geschiedenis van de landbouw in Nederland 1500-1950* (Amsterdam 1992).
- Bijkerk, J.C. *De laatste Landvoogd. Van Mook en het einde van de Nederlandse invloed in Indië* (Alphen a/d Rijn 1982).
- Bloem, J.C., *Verzamelde gedichten* (Amsterdam 1980).
- Blom, J.C.H., *In de ban van goed en fout? Wetenschappelijke geschiedschrijving over de bezettingstijd in Nederland* (Bergen 1983).
- Blom, J.C.H., 'Exploitatie en nazificatie. De Nederlandse samenleving onder nationaal-socialistisch bestuur 1940-1945', in: Henk Flap en Wil Arts, *De organisatie van de bezetting* (Amsterdam 1997) 17-31.
- Blonk A. en J.P. Kruyt, *De besteding van de vrije tijd door de Nederlandse arbeiders; uitkomsten van een enquête onder 621 arbeiders* (Amsterdam 1936).
- Blussé, L., *Retour Amoy. Anny Tan. Een vrouwenleven in Indonesië, Nederland en China* (Amsterdam 2000).
- Bock, Ron F. de, *Allemaal voorzien?. De Haagse tram in woord en beeld* (Rotterdam 1979).
- Bolhuis, J.J. van, 'Enkele hoofdfiguren van het Duitse bestuur', in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet* (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel I, 333-353.
- Boom, Corrie ten, *Gevangene en toch...Herinneringen uit Scheveningen, Vught en Ravensbrück* (z.p. 1990).
- Bosmans, J., *Romme biografie 1896-1946* (Utrecht 1991).
- Boudier-Bakker, I., *De klopp op de deur*, (Amsterdam, 18e druk, z.j.).

- Bouman, P.J., 'Landbouworganisaties', in: *Geschiedenis van den Nederlandschen landbouw 1795-1940*, (Groningen/Batavia 1943) 252-269.
- Bout, D.C.A., *In den strijd om ons volksbestaan* (Den Haag z.j.).
- Bracher, Karl Dietrich, *Die deutsche Diktatur. Entstehung, Struktur, Folgen des Nationalsozialismus* (Berlijn 1977).
- Braembussche, A.A. van den, 'Het biografisch element in de geschiedschrijving. Een geschiedtheoretische verkenning', *Tijdschrift voor sociale geschiedenis*, 15e jaargang, nummer 1, februari 1989, 26- 61.
- Brand, J. van den, *De millioenen uit Deli* (Amsterdam 1902).
- Brave-Maks, M.H., *De koningin in Londen* (Zutphen 1980).
- Breedveld, W. en J. Jansen van Galen, *Gaius de onvertoorbare gang van W.F. de Gaay Fortman* (Oudewater/Amsterdam 1996).
- Breman, J., *Koelies, planters en koloniale politiek*, (Leiden 1992).
- Breur, Dunya, *Een verborgen herinnering. Tekeningen van Aat Breur uit Ravensbrück* (Amsterdam z.j.).
- Brinton, C., Christopher J.B. e.a., *Wereldgeschiedenis. Geschiedenis en beschaving van het westen. Deel 3. De moderne tijd* (Amsterdam 1970).
- Broek, J. van den, 'De zaak Boeyink', in: *Vordense kronyck*, jaargang 12, 1 december 1994, 23-28
- Broos, Ben, e.a., *Twee decennia Mauritshuis. Ter herinnering aan Hans R. Hoetink directeur 1972-1991* (Den Haag/Zwolle 1991).
- Brugmans, I.J., e.a., *Nederlandsch-Indië onder Japanse bezetting. Gegevens en documenten over de jaren 1942-1945* (Franeker 1960).
- Brugma, W.L., *Lotgenoten. Europese verhalen.* (Amsterdam 1987).
- Bruijn, J. de, en H.J. Langeveld, *Colijn. Bouwstenen voor een biografie* (Kampen 1994).
- Bruijn, J. de, en P.E. Werkman, *Van tuindersknecht tot onderkoning. Biografie van Marinus Ruppert. Deel I; de jaren 1911-1947* (Hilversum 2001).
- Bruining, G., *Herinneringen van G. Bruining met betrekking tot de omwentelingen in staat en kerk, gedurende zynen levensloop* (Dordrecht 1830).
- Burg, L.J. van der, e.a., *Volkenrechtelijke opstellen aangeboden aan professor dr. Gesina H.J. van der Molen ter gelegenheid van haar zeventigste verjaardag.* (Kampen 1962).
- Busch, Eberhard, *Karl Barth* (München 1975/Nijkerk 1978).
- Buschman, J., e.a., *Zoo ik iets ben, ben ik een Hagenaar* (z.p. 1996).
- Captain, E., e.a., *Vertrouwd en vreemd. Ontmoetingen tussen Nederland, Indië en Indonesië* (Hilversum 2000).
- Cerutti, F.F.X., *Bedrijfsorganisatie en landbouwwetgeving. Rede uitgesproken bij het aanvaarden van het ambt van buitengewoon hoogleraar in het agrarisch recht*

- aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen op vrijdag 16 november 1956 (Utrecht 1956).
- Chamberlain, Lesley, *Nietzsche in Turijn. Een intieme biografie* (Amsterdam-/Antwerpen 2000).
- Charbo, J.J.A., 'Landbouwordeningswet 1937. Enkele opmerkingen over het voorontwerp', in: *Economie* juli 1937, 518-525.
- Charité, J., A.J.C.M. Gabriëls, e.a., *Biografisch Woordenboek van Nederland*, 4 delen ('s-Gravenhage 1979-2001). Zie ook:
www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/bwn.
- Chorus, A., *De nieuwe mens. Etappen van benadering in de moderne biografie* ('s-Gravenhage 1969).
- Cleveringa, R.P., *Afscheidscollege en 26 novemberrede* (Zwolle 1973).
- Cleveringa, R.P., *Gedenkschriften* (Leiden 1983).
- Colijn, H., *Koloniale vraagstukken van heden en morgen* (Amsterdam 1928).
- Colijn, H., *Op de grens van twee werelden* (Amsterdam 1940).
- Couperus, L., *Van oude mensen, de dingen, die voorbijgaan...* (z.p.1988).
- Couperus, L., *De stille kracht* (z.p.1989).
- Cress, R., *Petjoh. Woorden en wetenswaardigheden uit het Indische verleden* (Amsterdam 1998).
- Dassen, Patrick, *De onttovering van de wereld* (Amsterdam 1999).
- Dekker, Ton, *De Nederlandse volkskunde. De verwetenschappelijking van een emotionele belangstelling* (Amsterdam 2002).
- Delleman, Th., *Opdat wij niet vergeten. De bijdrage van de Gereformeerde kerken, van haar voorgangers en leden, in het verzet tegen het nationaal-socialisme en de Duitse tyrannie* (Kampen 1949).
- Dibbets, K. en F. Van der Maden, *Geschiedenis van de Nederlandse film en bioscoop tot 1940*, (Weesp 1986).
- Diemer, H., *Op den rand van leven en dood* (Utrecht z.j.).
- Divendal, J. en H. Lakmaker, *Emmy J. Belinfante. Tussen rook, alcohol en mannen. 1875-1944* (Amsterdam 2001).
- Doedens, A., en L. Mulder, *Een spoor van verandering. Nederland en 150 jaar spoorwegen* (Baarn 1989).
- Dolk, L., *Twee zielen, twee gedachten. Tijdschriften en intellectuelen op Java (1900-1957)* (Leiden 1993).
- Dolk, L., red., *Atjeh. De verbeelding van een koloniale oorlog*. (Amsterdam 2001).
- Dolman, B. en J. Hettink, *Hofsteden in het kerspel Voorst, ca 1640-1750*.
- Dols, M.J.L., en D.J.A.M. van Arcken, 'De voedselvoorziening in Nederland tijdens en onmiddellijk na den tweeden Wereldoorlog 1940-1945', in: *Voeding* 6 (1946) nr. 7, 193-214.

- Dols, M.J.L., J.P. van Loon en Mej. H. Zoethout, 'De centrale keukens in de jaren 1940-1945', in: *Voeding* 7 (1946) nr. 2, 67-75.
- Dols, M.J.L. en J. Sevenster, *Productie en bestemming van melk in Nederland* (Rotterdam 1950).
- Donker, L.A., 'Wetgeving', in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet*, deel I, (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel I, 354-376.
- Doorn, M. van, *Het leven gaat er een lichten gang. Den Haag in de jaren 1919-1940* (Zwolle 2002).
- Doorne, P.W. van, 'In memoriam mr. Gerda Veth', in: *Advocatenblad*, 1967, No.2, 127-129
- Dresden, S., *De structuur van de biografie* (Den Haag 1956).
- Dresden, S., *Vervolging, vernietiging, literatuur* (Amsterdam 2000).
- Dresselhuis, F., *Nederland in den vreemde. Over geestelijke verzorging van buitenlandsch tewerkgestelden in oorlogstijd* (Groningen 1947).
- Duyvendak, Lizet 'Door lezen wijder horizon' *Het Haags Damesleesmuseum* (Nijmegen 2003).
- Eck, Ludo van, *Het boek der kampen* (leuven 1979).
- Economische en sociale kroniek der oorlogsjaren 1940-1945. Centraal Bureau voor de Statistiek (Utrecht 1947).
- Eijl, C.van, *Het werkzame verschil. Vrouwen in de slag om arbeid. 1898-1940* (Hilversum 1994).
- Eikema Hommes, H.J. van, *Hoofdlijnen van de geschiedenis der rechtsfilosofie* (Deventer 1981).
- Ekkart, R.E.O., *400 jaar Leidse Universiteit* (Lelystad 1975).
- Elson, R.E., *Suharto. A Political Biography* (Cambridge 2001).
- Emants, Marcellus, *Een nagelaten bekentenis* (Amsterdam 1894).
- Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945. Verslag houdende de uitkomsten van het onderzoek. Deel 1A/B – 7C ('s-Gravenhage 1955).
- Erpel, Simone, 'Kriegsende und Befreiung', in: Sigrid Jacobeit e.a. *Ravensbrück. Beiträge zur Geschichte des Frauen-Konzentrationslagers* (Berlijn 1997) 47-60.
- Essen, M. van, *Opvoeden met een dubbel doel. Twee eeuwen meisjesonderwijs in Nederland*. (Amsterdam 1990).
- Etty, Elsbeth, 'Volgroeid in het leven. De emancipatie van de Nederlandse biografie', in: *NRC-Handelsblad*, 29 november 2002, rubriek 'Boeken', 25.
- Faber, J.A., e.a., *Het spoor. 150 jaar spoorwegen in Nederland* (Utrecht/Amsterdam 1989).
- Fasseur, C., *Kultuurstelsel en koloniale baten* (Leiden 1975).

- Fasseur, C., *De Indologen. Ambtenaren voor de Oost 1825-1950* (Amsterdam 1994).
- Fasseur, C., *Wilhelmina. De jonge koningin* (z.p.1998).
- Fasseur, C., *Wilhelmina. Krijgshaftig in een vormeloze jas* (z.p. 2001).
- Fasseur, C., *Wilhelmina. Sterker door strijd* (z.p. 2002).
- Feenstra, R., 'Prof. Mr H.R. Hoetink†', in: *Nederlandsch Juristenblad* 1963, 934-935.
- Feenstra, R., 'H.R. Hoetink', in: *Tijdschrift voor Rechtsgeschiedenis* 1963, 521-525.
- Flap, H. en W. Arts, *De organisatie van de bezetting* (Amsterdam 1997).
- Frank, H.E.R.E.A., 'Economische administratieve rechtspraak/scheidsgerecht voor de voedselvoorziening', in: *Economisch-statistische berichten* jg 28 No 1424 (11 augustus 1943) 244-251.
- Friedländer, S., *Herinneringen* (Amsterdam 1999).
- Friedman, M. en R., *Aan ons de keus* (Brussel 1981).
- Frijhoff, Willem, 'Biografie en wetenschapsgeschiedenis.Kansen en grenzen van een alliantie', in: *Tijdschrift voor sociale geschiedenis* 29e jaargang 2003 nr. 225-244.
- Frijtag-Drabbe-Künzel, Geraldien von, *Kamp Amersfoort* (Amsterdam 2003).
- Frost, J., *Die Holländische Landwirtschaft.Ein Muster moderner Rationalisierung* (Berlijn 1930).
- Galbraith, J.K., *Anatomie van de macht* (Baarn 1984).
- Galbraith, J.K., *Wereld economie in deze eeuw* (Baarn 1995).
- Galbraith, J.K., *Geld* (Amsterdam 1996).
- Geer, D.J. de., *De Grenslijn tusschen opzet en schuld* (Utrecht 1895).
- Gelderen, J.van, *Wereldcrisis. Uitgave der afdeling Batavia der Ind. Soc. Democr. Partij, 1931* (Batavia 1931).
- Gelderen, J.van, *Goethe, lezing, uitgesproken ter gelegenheid van zijn honderdsten sterfdag, voor de Volksuniversiteit te Batavia en te Buitenzorg op 21 en 24 maart 1932.* (Batavia 1932).
- Gelderen, J.van, *Automatisme en planmatigheid in de wereldhuishouding. Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleeraar in de sociologie aan de rijksuniversiteit te Utrecht op maandag 25 October 1937* (Amsterdam 1937).
- Gescher, F.M., *Het helse einde van Vught. Duitse methoden op Nederlandse bodem* (Wassenaar 1945).
- Geurts, H.M.L., *Herman Derk Louwes (1893-1960) Burgemeester van de Nederlandse Landbouw* (Groningen/Wageningen 2002).
- Glastra van Loon, J.F. *Elementair begrip van het recht* (Haarlem 1965).

- Goekoop, A., *Het Catshuis, "Sorgvliet", 300 jaar (1652-1952)* ('s-Gravenhage 1953).
- Goekoop- de Jong van Beek en Donk, C., *Hilda van Suylenburg* (Amsterdam 3e druk).
- Goekoop, C.H., *Op zoek naar Ithaka* (Weesp 1990).
- Goethe, J.W. von, *Verdichting en waarheid*. Vertaald en toegelicht door E. Tjallinks (Leuven 1999).
- Gonggrijp, G., *Schets eener economische geschiedenis van Nederlands-Indië* (Haarlem 1938).
- Graaf, H.J. de, *Geschiedenis van Indonesië* ('s-Gravenhage/Bandung 1949).
- Graaff, B. de, *Kalm temidden van woedende golven. Het ministerie van Koloniën en zijn taakomgeving 1912-1940* (Den Haag 1997).
- Grass, G., *In krabbengang* (Amsterdam 2002).
- Greenhalgh, Paul, *Ephemeral vistas. The expositions universelles, great exhibitions and world's fairs, 1851-1939* (Manchester 1988).
- Grever, M. en Waaldijk, B., *Feministische openbaarheid. De nationale tentoonstelling van vrouwenarbeid in 1898* (Amsterdam 1998).
- Grunberg, A., *De mensheid zij geprezen. Lof der zotheid 2001* (Amsterdam 2001).
- Grüter, R., *Een fantast schrijft geschiedenis. De affaires rond Friedrich Weinreb* (Amsterdam 1997).
- Haar, J. van der, *De geschiedenis van de Landbouwwuniversiteit Wageningen. Van school naar hogeschool, 1873-1945* (Wageningen 1993).
- Hagoort, R., 'Dr. Colijn als journalist en volksredenaar', in: *Een groot vaderland* (Leiden 1947) 86-98.
- Hagoort, R., *Twintig eeuwen emancipatie. Een overzicht over de ontwikkeling van de positie der landarbeiders* (z.p. 1964).
- Handelingen van de Nederlandsche Juristen-Vereeniging* 1936-1948.
- Hanssen, Léon, 'Een regenboog van graniet. Waarom de biografie niet buiten de wetenschap kan', in: *Biografie Bulletin* 1999/3 219-225.
- Hasselt, W.J.C. van., *Nederlandse Staatsregelingen en grondwetten* (Alphen a/d Rijn 1964).
- Hasselton, P.W.M., *De wisseling van het opperbevel in februari 1940* (Groningen/Venlo 1995).
- Hattink, J. *Oude boerderijen en hofsteden in de gemeente Voorst* (Barneveld 1982).
- Hazewinkel-Suringa, D., *Inleiding tot de studie van het Nederlandse strafrecht* (Groningen 1971).
- Heck, Paul van, 'Libertatis praesidium. Over de herkomst van een devies'. In: *Jaarboekje voor Geschiedenis en Oudheidkunde van Leiden en omstreken*, 96 (2003), 197-211.

- Heekeren, C. van, *Trekkers en blijvers. Kroniek van een Haagsch-Indische familie* (Franeker 1980).
- Heijboer, P., *Klamboes klewangs klapperbomen. Indië gewonnen en verloren* (Bussum 1977).
- Heijden, C. van der, *Grijs verleden. Nederland en de Tweede Wereldoorlog* (Amsterdam/Antwerpen 2001).
- Heilbronner, R.L., *De filosofen van het dagelijks brood* (Groningen 1987).
- Hendrix, P., *Henri Deterding. De koninklijke Shell en de Rothschilds* (Den Haag 1996).
- Henkes, B., 'Voor volk en vaderland. Over de omgang met wetenschap en politiek in de volkskunde', in: Martijn Eickhoff, Barbara Henkes e.a., *Volkseigen. Ras, cultuur en wetenschap in Nederland 1900-1950* (Zutphen 2000) 62-95.
- Hermans, H., *Parlementaire geschiedenis van jaar tot jaar. 1938-1939* (Hilversum 1939).
- Hermans, W.F., *Paranoia* (Amsterdam 1953).
- Hermans, W.F., *De raadselachtige Multatuli* (Amsterdam 1976).
- Hertogh, M., 'Geene wet, maar de Heer!'. *De confessionele ordening van het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel (1870-1975)* ('s-Gravenhage 1998).
- Hillenius, D., *Twee nuts eeuwen in Den Haag. 1796-1996* (Den Haag 1996).
- Hirschfeld, H.M., *Actieve economische Politiek in Nederland in de jaren 1929-1934* (Amsterdam|Brussel|Londen|New york 1946).
- Hirschfeld, H.M., 'De centrale reederij voor de voedselvoorziening', overdruk van *Economie*, 12 (1947/1948).
- Hirschfeld, H.M., 'De betekenis van het Marshall-plan', in: *Het Marshall-plan, handleiding tot het Europese Marshallplan* ('s-Gravenhage 1948) 5-21.
- Hirschfeld, H.M., 'Idee en ontstaan van het Marschallplan', in: *Herwonnen welvaart* ('s-Gravenhage 1954) 15-24.
- Hirschfeld, H.M., *Herinneringen uit de jaren 1933-1939* (Amsterdam/Brussel 1959).
- Hirschfeld, H.M., *Herinneringen uit de bezettingstijd* (Amsterdam/Brussel 1960).
- Hoetink, A., *Het beleg der stad Groningen, in den jare 1672; geschiedkundig toneel-spel in drie bedrijven* (Groningen 1815).
- Hoetink, A., *Het feest van liefde en erkenenis, of het blijde Nederland bij de geboorte van eenen prins; vaderlandsch blijspel* (Middelburg 1817).
- Hoetink, B., *Sjo Bing Kong. Het eerste hoofd der Chineezzen te Batavia* ('s-Gravenhage 1923).
- Hoetink, E.W., en H.F.A.Völlmar, *De wet op de omzetsbelasting. Gids voor de praktijk* (Haarlem 1933).

- Hoetink, E.W., 'De verticale bedrijfsorganisatie op het gebied der voedselvoorziening', in: *Economisch-statistische berichten* jg 27 No 1367 (1 april 1942) 151-155.
- Hoetink, E.W., 'Opbouw der verticale organisatie van de voedselvoorziening', in: *Economisch-statistische berichten* jg 27 No 1368 (8 april 1942) 158-161.
- Hoetink, E.W., 'De ontwikkeling van de verticale bedrijfsorganisatie op het gebied der voedselvoorziening', in: *Economisch-statistische berichten* jg 28 No 1422 (juni 1943) 212-216.
- Hoetink, E.W., 'Nogmaals: de verordenende bevoegdheid der bedrijfsorganisatie', in: *Nederlandsch Juristenblad* 5 februari 1944 No 5, 38-39.
- Hoetink, E.W., 'Eenige opmerkingen over de ontwikkeling van de verticale bedrijfsorganisatie op het gebied van de voedselvoorziening', in: *Economisch-statistische berichten* jg 29 No 1471. (30 augustus 1944) 442-445.
- Hoetink, G.C.R., *De noodzakelijkheid en mogelijkheid der grondwetsherziening tegenover prof. Buys verdedigd* (Arnhem 1881).
- Hoetink, G.C.R., *De bedrijfsbelasting - voor de belastingplichtigen verduidelijkt -* ('s-Gravenhage 1893).
- Hoetink, G.C.R., *Dwangverzekering of Kapitaalvorming. Twee opstellen naar aanleiding van het vraagstuk der arbeidspensioenen* ('s-Gravenhage 1899).
- Hoetink, H.R., *Über einen Krankheitsfall mit einer eigenthümlichen Tremorform. Inaugural-Dissertation zur Erlangung der medicinischen Doktorwürde an der Grossh. Bad. Ruprecht-Carolinischen Universität Heidelberg* (Leiden 1888).
- Hoetink, H.R., 'De brochure van Mr. Van den Brand over Deli', in: *De Indische gids/Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië* jaargang 25 (1903): 46-47.
- Hoetink, H.R., *Arresten over burgerlijk recht*, vierde druk (Haarlem 1933).
- Hoetink, H.R., *Arresten over handelsrecht en burgerlijk procesrecht* (Haarlem 1933).
- Hoetink, H.R., *Arresten over internationaal privaatrecht* (Haarlem 1926).
- Hoetink, H.R., *Periculum est emptoris. Proefschrift. Beschouwingen over de gegrondheid van den aanval op de classiciteit van dezen Romeinsch-rechtelijken regel* (Haarlem 1928).
- Hoetink, H.R. 'Nieuw spoorwegrecht voor reizigers- en Bagagevervoer', in: *Nederlandsch Juristenblad* 1928, 891-897.
- Hoetink, H.R., *Over het verstaan van vreemd recht. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het Hoogleeraarsambt aan de Rechtshoogeschool te Batavia op 20 December 1929* (Weltevreden 1929).
- Hoetink, H.R., 'Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet', in: *Rechtskundige opstellen. Op 2 november 1935 door oud-leerlingen aangeboden aan prof.mr. E.M. Meijers* (Zwolle 1935) 474-492.
- Hoetink, H.R., *De vrijheid der wetenschap* (Assen 1938).

- Hoetink, H.R., J.Romein en A.N.J. den Hollander, 'Kort verslag van het verblijf van 85 Amsterdamse "Gijzelaars" in het "Polizeiliches Durchgangslager" Amersfoort 30 januari – 20 april 1942', in: *P.D.A. (Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort) herinneringen van een gijzelaar door J.F. Hunsche* (z.p./z.j.) 143-155.
- Hoetink, H.R., Ph.A.Kohnstamm en W.P.J. Pompe, *Personalistisch socialisme: naar drieërlei fundering* (Amsterdam 1945).
- Hoetink, H.R., H.Bonger en H.B.J. Waslander, *Het humanisme in de maatschappij* (Utrecht 1946).
- Hoetink, H.R., *Historische Rechtsbeschouwing. Rede uitgesproken op 10 januari 1949 bij gelegenheid van de 317e dies natalis* (Amsterdam 1949).
- Hoetink, H.R., 'Het begrip feit in geschiedenis en rechtswetenschap', in: *Weerklank op het werk van Jan Romein. Liber Amicorum* (Amsterdam/Antwerpen 1953) 55-64.
- Hoetink, H.R. e.a., *Gezicht op het Mauritshuis. Poëtische visies op een uitzonderlijk museum.* (z.p. 1989).
- Hoetjes, B.J.S., *Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Profiel van een ministerie* ('s-Gravenhage 1993).
- Hooykaas, G.J., *Thorbecke op de romantische tour* (Amsterdam 1991).
- Hoppenbrouwers, P.C.M., 'De historicus Nanno Gerhard Addens (1892-1971)', in: *Een loopbaan in de landbouw, 12 portretten van markante figuren in agrarisch Nederland*, *Historia Agriculturae XXIII* (Groningen 1991) 78-96.
- Horring, J., 'Eenige principieele punten betreffende de prijsbepaling van landbouwproducten', in: *Economisch-statistische berichten* jaargang 27 No 1358 (28 januari 1942) 50-55.
- Houten, S. van, *Bijdragen tot den strijd om God, eigendom en familie*, (Haarlem 1883).
- Houten, S. van, 'Praeadvies', *Praeadviezen over het onderwerp: Welke behoort de algemeenen grondslag te zijn der loonbepaling? Vereeniging voor de Staatshuishoudkunde en Statistiek* ('s-Gravenhage 1913).
- Houwink ten Cate, J.Th.M., 'Generaal Winkelman', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, deel 105, 1990, 203.
- Huisman, Frank, Catrien Santing en Bert Theunissen, 'De biografie als genre in de wetenschapsgeschiedenis', in: *Gewina*, jrg. 23 (2000) 1-90.
- Huizinga, A., *Complete lijst van namen. Vraagbaak voor de afkomst van de Nederlandse en Vlaamse familienamen* (Baarn 1998).
- Huizinga, A., *Complete lijst van voornamen. Vraagbaak voor de afkomst en betekenis van Nederlandse en Vlaamse voornamen* (Baarn 1998).
- Hulst, J.W. van, *Wat aan Westerbork voorafging. Kerkelijk antisemitisme uit Nederland en Duitsland 1920-1945* (Amsterdam 2000).

- Hunsche, J.F., *P.D.A. (Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort)* (z.p./z.d.).
- Huurman, C., *Het spoorwegbedrijf in oorlogstijd 1939-1945* (z.p. 2001).
- Imhoff, E. van, 'De katjangs in Den Haag, Middelbare scholieren uit Nederlands-Indië, omstreeks 1930' (in publicatie).
- In memoriam mejuffrouw mr. E.W. Hoetink, in: *Economisch-statistische berichten* jg 30. No 1481 (27 september 1945) 122.
- Jaarboeken, *Jaarboeken Gemeente 's-Gravenhage* 1914 t/m 1918.
- Jaarboeken, *Jaarboeken der Rijksuniversiteit Leiden* 1900 t/m 1938.
- Jansz, Ulla, *Denken over sekse in de eerste feministische golf*, (Amsterdam 1990).
- Jensma, G. en H. de Vries, *Veranderingen in het hoger onderwijs in Nederland tussen 1815 en 1940* (Hilversum 1977).
- Jong, L. de, *Het koninkrijk der Nederlanden in de tweede wereldoorlog*, 14 delen, wetenschappelijke editie ('s-Gravenhage 1969-1991).
- Jong, L. de, *De Bezetting* (Amsterdam 1985).
- Jong, L. de, *Tussentijds, Historische studies* . (Amsterdam 1977).
- Jonge, H.J. de, 'Ouderdom en herkomst van het devies der Leidse Universiteit', in: *Jaarboekje voor Geschiedenis en Oudheidkunde van Leiden en omstreken*, 70 (1978) 143-146.
- Jongh, J.F. de, *De organen der sociaal-economische ordening* (Amsterdam 1946).
- Kamerling, R.N.J., e.a., *Indonesië toen en nu* (Amsterdam (1980)).
- Kamp, J.E. van, 'De droom van Derk Louwes', boekbespreking, in: *Tijdschrift voor geschiedenis*, 116e jaargang, 2003 nr 1, 179-181.
- Kan, J. van, *Inleiding tot de rechtswetenschap*, (Haarlem 1925).
- Keesing, F.A.G., *De conjuncturele ontwikkeling van Nederland en de evolutie van de economische overheidsbeleid 1918-1939. De Nederlandse volkshuishouding tussen twee wereldoorlogen* (Utrecht/Brussel z.j.).
- Keizer, Madelon de, e.a., *Een dure verplichting en een kostelijk voorrecht. Dr. L. de Jong en zijn geschiedwerk* (Den Haag 1995).
- Klein, P.W. en Justus van de Kamp, *Het Philips-Kommando in kamp Vught* (Amsterdam/Antwerpen 2003).
- Klemann, H.A.M., *Tussen Reich en Empire. De economische betrekkingen van Nederland met zijn belangrijkste handelspartners: Duitsland, Groot-Brittannië en België en de Nederlandse handelsbeleid, 1929-1936* (Amsterdam 1990).
- Klemann, H.A.M., *Nederland 1938-1948. Economie en samenleving in jaren van oorlog en bezetting* (Amsterdam 2002).
- Klok, C.J., 'Nogmaals Tonnet', in: *Vordense kronyck*, jaargang 16, maart 1998, 14 -22.

- Knaud, J.M., *Haagse handel en wandel. Oude Haagse advertentiën en stadsgezichten van weleer* ('s-Gravenhage 1999).
- Knulst, W., e.a., 'Leesgewoonten. Een halve eeuw onderzoek naar het lezen en zijn belagers', *Sociale en culturele studies*- 23 (Rijswijk 1996).
- Kohnstamm, D., *Nog is er geen oorlog. Briefwisseling tussen Max en Philip Kohnstamm 1938-1939* (Amsterdam 2001).
- Komrij, G., *De Nederlandse poëzie van de negentiende en twintigste eeuw in 1000 en enige gedichten* (Amsterdam 1996).
- Kouwenhoven, A en M. Forrer, *Siebold en Japan. Zijn leven en werk* (Leiden 2000).
- Krabbe, H. *De werkring van den staat. Redevoering bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de rijks-universiteit te Groningen, den 10 februari 1891 uitgesproken* (Groningen 1894).
- Krabbe, H., *De idee der persoonlijkheid in de staatsleer. Redevoering bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de rijksuniversiteit te Leiden, den 4 maart 1908 uitgesproken* (Groningen 1908).
- Krabbe, H., *Ongezonde lectuur* (Groningen 1913).
- Krabbe, H., *De moderne staatsidee* ('s-Gravenhage 1915).
- Krajenbrink, E.J., *Het landbouwschap 1945-2001. 'Zelfgedragen verantwoordelijkheid' in land- en tuinbouw* (Groningen 2004).
- Kranenburg, R., *Het Nederlandsch Staatsrecht*, 2 delen (Haarlem, 1933).
- Kranenburg, R., *Inleiding in de vergelijkende staatsrechtwetenschap* (Haarlem 1955).
- Kreukniet, P.B., e.a., *De Nederlandse Volkshuishouding tussen twee wereldoorlogen* (Utrecht/Antwerpen 1952).
- Kriegisch, T., *Der Weg zurück nach Lohne. Erich Maria Remarque- ein fast vergessenes Kapitel* (Nordhorn 1998).
- Krijthe, N., *50 Vrouwen – 50 gevangenen in Vught – 50 namen* (Bennekom 1985).
- Krips-van der Laan, H.M.F., *Praktijk als antwoord: S.L. Louwes en het landbouwcrisisbeleid*. *Historia Agriculturae* 16 (Groningen 1985).
- Krips-van der Laan, H.M.F., 'Het plan Deterding', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, deel 107, 1992, 459-485.
- Krips-van der Laan, Hilde, *Woord en daad. De zoektocht van Derk Roelfs Mansholt naar een betere samenleving* (Assen 1999).
- Krom, N.J., *Het oude Java en zijn kunst* (Haarlem 1943).
- Kruls, H.J., *Generaal in Nederland* (Bussum 1975).
- (de) Landbouw-Crisiswetgeving. *Beknopt overzicht van de totstandkoming en werking van de Landbouw-Crisiswetgeving in Nederland vanaf 1929*. 3 delen ('s-Gravenhage 1937\1938\1940).

- 25 jaar *Landbouwschap* (Den Haag 1980).
- 'Landoorlogreglement', Reglement betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land. Bijlage bij het verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land van 18 oktober 1907 (Tweede Vredesconferentie) Uitgegeven door de Algemeene Landsdrukkerij ('s-Gravenhage 1946).
- Langemeijer, G.E., 'Balans van de Duitse Rechtsfilosofie', *Nederlands Juristenblad*, 14 aug 1965, Nr. 28, 575-583.
- Langemeijer, G.E., *Inleiding tot de studie van de wijsbegeerte des rechts* (Zwolle 1970).
- Leeuw, A.C.J. de, *Organisaties: management, analyse, ontwerp en verandering* (Assen 1982).
- Leopold III, *Kroongetuige. Over de grote gebeurtenissen tijdens mijn koningschap* (Tielt 2001).
- Lenting, L. Ed. en H.J. Romeijn, *Schets van het Nederlandsch Staatsbestuur en dat der overzeesche bezittingen* ('s-Gravenhage 1914).
- Liagre Böhl, H. de, 'De volledigheidswaan van biografen', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 115e jaargang, aflevering 2 2000.
- Liempt, A. van, *Kopgeld. Nederlandse premiejagers op zoek naar joden. 1943* (z.p. 2002).
- Limburg, J., e.a., *De toekomst der academisch gegradueerden. Rapport van de commissie ter bestudering van de toenemende bevolking van universiteiten en hogescholen en de werkgelegenheid voor academisch gevormden* (Groningen/Batavia 1936).
- Locher-Scholten, E.B., *Women and the colonial state. Essays on gender and modernity in the Netherlands Indies, 1900-1942* (Amsterdam 2000).
- Loo, Tessa de, *Toen zat Lorelei nog op de rots* (Amsterdam/Antwerpen 1997).
- Loo, Vilan van de, 'Omgaan met Indische nazaten: zeven gouden regels', in: *Biografie Bulletin* 1999/3, 191-199.
- Loriot, Noëlle, *Irene Joliot-Curie* (Breda 1993).
- Louwes, S.L., 'De voedselvoorziening' in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet*, (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel II, 605-647.
- Louwes, S.L., voorwoord in: E. van de Wiel en W. Le Mair, *De Practijk van de nieuwe landbouwpolitiek*, (Assen z.d.).
- Mak, Geert, *De eeuw van mijn vader* (Amsterdam/Antwerpen 1999).
- Maliepaard, C.H.J., 'De Nederlandse landbouw voor, na en tijdens de tweede wereldoorlog', in: *Geschiedenis van de Nederlandse landbouw* (Groningen/Djakarta 1951), 472-511.

- Maliepaard, C.H.J., 'De Nederlandse landbouw', in: *De Nederlandse volkshuishouding tussen twee wereldoorlogen* (Utrecht/Antwerpen 1952), 3-95.
- Mandemakers, C.A., *Gymnasiaal en middelbaar onderwijs. Ontwikkeling, structuur, sociale achtergrond en schoolprestaties. Nederland, ca 1800-1968*, 2 banden (Almere 1996).
- Mandere, H.Ch.G.J. van der, *1914 –1939 een dynamische tijd* ('s-Gravenhage 1939).
- Mann, G., *Deutsche Geschichte des XX. Jahrhunderts* (Frankfurt am Main 1958).
- Mann, Thomas, *De toverberg* (Amsterdam 1980).
- Márai, Sándor, *Gloed* (augustus 2002).
- Matrikelboeken Stedelijk Gymnasium Den Haag. (Jaar van aankomst 1905-1915).
- Deze Matrikelboeken zijn ondergebracht bij het Gemeentearchief van Den Haag.
- Meershoek, G., 'Zonder de wolven te prikkelen. Ambtelijke dienstverlening bij de arbeidsinzet en de vervolging van de joden', in: *Wat toeval leek te zijn, maar niet was. De organisatie van de jodenvervolging in Nederland* (Amsterdam 2001).
- Meertens, P.J., Mies Campfens e.a., *Biografisch woordenboek van het socialisme en de arbeidersbeweging in Nederland* (1986-2003). zie: www.iisg.nl/bwsa.
- Meihuizen, Joggli, *Noodzakelijk kwaad. De bestraffing van economische collaboratie in Nederland na de Tweede Wereldoorlog* (Amsterdam 2003).
- Meijden, R. van der, *Heukels 'Flora van Nederland'*, 22e druk (Groningen 1996).
- Metzelaar, Helen, *Zonder muziek is het leven onnodig. Henriëtte Bosmans(1895-1952), een biografie* (Zutphen 2002).
- Meulen, Dik van der, *Multatuli. Leven en werk van Eduard Douwes Dekker* (Amsterdam 2002).
- Middelkoop, T. van, *Een soldaat doet zijn plicht. Generaal H.G. Winkelman, zijn leven en betekenis als militair, 1876-1952* (Zaltbommel 2002).
- Minderhoud, G., 'Crisis en crisiswetgeving 1930-1940'. in: *Geschiedenis van de Nederlandschen landbouw 1795-1940* (Groningen/Batavia 1943).
- Minderhoud, G., *De Nederlandse landbouw* (Wageningen 1999).
- Moggridge, D.E., *Keynes* (Nieuwkoop 1978).
- Mok, L., *Collaboratie:personen en patronen. De bezetting als overgangstijd.* (Muidersberg 1990).
- Molhuysen P.C. en P.J. Blok, *Nieuw Nederlands biografisch woordenboek*, 10 delen (Leiden 1911-1937).
- Monchy, S.J.R. de, *Twee Ambtsketens. Herinneringen uit mijn burgemeesterstijd* (Arnhem 1946).

- Monchy, S.J.R. de, *Bezetting en bevrijding. Persoonlijke herinneringen van mr. S.J.R. de Monchy* (Den Haag 1953).
- Mulisch, H., *Siegfried. Een zwarte idylle* (Amsterdam 2001).
- Necrologieën, 'mej. mr. E.W. Hoetink†' in: *Nederlandsch Juristenblad* 22 juni 1946 No 25, 405-406
- Neuman, H.J. *Arthur Seyss-Inquart. Het leven van een Duits onderkoning in Nederland* (Utrecht/Antwerpen 1967/1987).
- Nicolson, Harold, *The English sense of humor and other essays* (Londen 1956).
- Niekus, J., 'Vijf jaar in donker en kou. De energievoorziening 1940-1945'. in: C.B. Ardenne, H.W. Poldermans e.a., *Den Haag energiek* ('s-Gravenhage 1981) 297-336.
- Nietzsche, F., *Der Wille zur Macht* (Stuttgart 1930).
- Nieuwenhuys, R., *Oost-Indische spiegel. Wat Nederlandse schrijvers en dichters over Indonesië hebben geschreven, vanaf de eerste jaren der compagnie tot op heden* (Amsterdam 1973).
- NJB, Boekbespreking. 'Mr. Dr. H.F.A. Völlmar en Mr. Ea.Wa. Hoetink. De wet op de omzetsbelasting. Gids voor de practijk', in: *Nederlandsch Juristenblad* 1934, 76.
- Nuij, N.J., 'Gaat u maar rustig slapen'. *Colijn en de mythe van mei '40* (Hilversum 2000).
- N.V. Stoomvaart Maatschappij Nederland te Amsterdam, *Inlichtingen "Nederland Express" Holland -Genua* (Amsterdam 1929).
- N.V. Nederlandsche Spoorwegen gevestigd te Utrecht, *Bepaalde Dienstregeeling aanvangende 17 juli 1944*.
- Ockeloën, M., 'Lloyd Rapide en Nederland Express. De boottreinen van Nederland naar Marseille en Genua 1928-1940, in: *Op de Rails* 1997 nr. 5, 168-174.
- Olink, Hans, *Vrouwen van Vught. Een nacht in een concentratiekamp* (z.p. 1994).
- Ontwikkeling, De ontwikkeling van het onderwijs in Nederland*, Centraal Bureau voor de Statistiek ('s-Gravenhage 1966).
- Otterspeer, W., *Een welbestierd budget. Honderd jaar Leids Universiteits-fonds 1890-1990* (Leiden z.j.).
- Otterspeer, W., *Bolland. Een biografie* (Amsterdam 1995).
- Otterspeer, W., 'De wetenschap heeft geen behoefte aan de biografie', in: *Biografie Bulletin* 1999/2 122-129.
- Otterspeer, W., *Groepsportret met dame. Het bolwerk van de vrijheid. De Leidse universiteit* (Amsterdam 2000).
- Otterspeer, W., *De vesting van de macht. De Leidse universiteit 1673-1775* (Amsterdam 2002).

- Oud, P.J., *Honderd jaren. Een eeuw van staatkundige vormgeving in Nederland. 1840-1940* (Assen 1947).
- Oven, J.C. van, 'Objectief recht', in: *Nederlandsch Juristenblad*, 1933, No. 45, 709-713.
- Oven, J.C. van, *Leerboek van het Romeinsch privaatrecht* (Leiden 1948).
- Oven, J.C. van, 'In memoriam E.M. Meijers', in: *Nederlands Juristenblad*, 1954, No. 27, 553-559.
- Oven, J.C. van, 'Mej. mr. N.S.C. Tendeloo†', in: *Nederlands Juristenblad*, 1956, No. 31, 845.
- Oven, J.C. van, *Overzicht van Romeins Privaatrecht*, (Zwolle 1964).
- Overeem, M. van, *Organisatie en techniek van den handel* (Utrecht 1947).
- Overman, R., *Studenten op spreekuur. Zestig jaar zorg voor studenten door het bureau studentenartsen/huisartsen Oude Tuufmarkt van de Universiteit van Amsterdam 1938-1998* (Amsterdam 2001).
- Papousek, D.A., e.a., *Geschiedenis van het Amsterdams studentenleven 1932-1962* (Amsterdam 1962).
- Paulus, J., e.a., *Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië 9 delen* ('s-Gravenhage/-Leiden 1917-1939).
- P.B.O. in nieuwe verhoudingen. *Rapport Wiardi Beckman stichting* (Amsterdam 1962).
- Pen, J., 'De grote lijn in de economische ontwikkeling', in: Corrie van Eijl e.a., *Sociaal Nederland. Contouren van de twintigste eeuw*. (Amsterdam 2001) 13-25.
- Pitlo, A., 'Hendrik Richard Hoetink', in: *Jaarboek van de maatschappij der Nederlandsche letterkunde te Leiden 1965-1966* (Leiden 1967) 84-93.
- Plewe, Reinhard, en Jan Thomas Köhler, *Baugeschichte Frauenkonzentrationslager Ravensbrück* (Berlijn 2000).
- Poelje, G.A. van, F.F.X Cerrutti en anderen, *Nederlands Bestuursrecht* (Alphen a/d Rijn 1962).
- Polak, C.H.F., *Het geleide contract. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen op 28 april 1947* (Wageningen 1947).
- Poortinga, E., *De scheiding tussen publiek- en privaatrecht bij Johan Rudolph Thorbecke (1798-1872)* (Nijmegen 1987).
- Post, J., 'Strategische keuzes', in: Leo Douw en Jaap Post, *Kracht door verandering. De ontwikkeling van de Nederlandse agrosector; Achtergronden en perspectief* (z.p. 2000) 61-68.
- Postel-Vinay, Anise, 'Gaskammern und die Ermordung durch Gas im Konzentrationslager Ravensbrück', in: *Forschungsschwerpunkt Ravensbrück in Beiträge zur Geschichte des Frauen-Konzentrationslagers. Schriften-*

- reihe der Stiftung Brandenburgische Gedenkstätten. Band Nr. 9. 1997, 33-47.*
- Postel-Vinay, Anise, 'Die Massentötungen durch Gas in Ravensbrück', in: Germaine Tillion, *Frauenkonzentrationslager Ravensbrück* (Frankfurt am Main 2001) 357-396.
- Pot, C.W. van der., en A.M. Donner, *Handboek van het Nederlandse staatsrecht* (Zwolle 1968).
- Praesidium Libertatis, *Opstellen over het thema vrijheid en recht uitgegeven ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan der Rijksuniversiteit te Leiden* (Deventer 1975).
- Prins, Sonja, *Dwangarbeid en verzet in Mecklenburg 1944* (Baarle Nassau z.j.). *Proeve van een nieuwe grondwet* (Den Haag 1966).
- Quint, A.W., 'Nogmaals: de verordenende bevoegdheid der bedrijfsorganisaties I', in: *Nederlandsch Juristenblad* 8 januari 1944 No 1, 1-5.
- Quint, A.W., 'Nogmaals: de verordenende bevoegdheid der bedrijfsorganisaties II', in: *Nederlandsch Juristenblad* 15 januari 1944 No 2, 9-13.
- Randwijk, H.M. van, *In de schaduw van gisteren. Kroniek van het verzet in de jaren 1940-1945* (Haarlem 1970).
- Rapport, *van de commissie, ingesteld bij beschikking van zijne excellentie den minister van binnen- landschen zaken en landbouw van 8 april 1925, directie van den landbouw, afd II, no. 39III, met opdracht te zoeken naar de beantwoording van de vraag, of, en zoo ja, in hoeverre de directe en indirecte bemoeiingen van het rijk op landbouwgebied zouden kunnen worden ingekrompen, in hoofdzaak wat betreft: A. den voorlichtingsdienst, B. de proefstations, C. Het landbouwwonderwijs* ('s-Gravenhage 1929).
- Rasch, J., *Ons volksleven* (Haarlem z.d.).
- Redevoeringen welke bij de overdracht van de tekening van wijlen mejuffrouw mr. E.W. Hoetink op Dinsdag 4 Mei 1948 zijn uitgesproken. (Archief Hoetinkfonds 1948).
- Regt, E.C.M., *Menno Huizinga. Fotograaf van de bezetting van Den Haag 1940-1945* (Den Haag 1984).
- Reich-Ranicki, M., *Mijn leven* (Amsterdam 2000).
- Remarque, E.M., *De weg terug* (Amsterdam 1983).
- Remarque, E.M., *Van het westelijk front geen nieuws* (Utrecht 1987).
- Reys, Jeske, Tineke van Loosbroek e.a., *De eerste feministische golf. Zesde jaarboek voor vrouwengeschiedenis(1985)* (Nijmegen 1985).
- Rhijn, A.A.van, 'Stellingen ter verkrijging van den graad van doctor in de rechtswetenschap aan de rijks-universiteit Groningen (Groningen 1918).

- Rhijn, A.A.van, 'Bindendverklaring van collectieve arbeidsovereenkomsten', overdruk *Maandschrift sociale zorg* (Amsterdam 1922).
- Rhijn, A.A. van, *De staatkundige theorie van het nationaal socialisme* (Assen 1931).
- Rhijn, A.A. van, 'Het program van de nationaal-socialistische Duitsche arbeiderspartij', in: *Haagsch Maandblad* april 1931, 379-391.
- Rhijn, A.A. van, e.a., *Nieuw Nederland. Bijdragen van buiten bezet gebied in verband met den wederopbouw van ons land* (Amsterdam 1946).
- Rhijn, A.A.van, 'Bedrijfsorganisatie en verantwoordelijkheid' in: *40 jaar collectieve arbeidsovereenkomst in het grafisch bedrijf* ('s-Hertogenbosch 1954) 10-31.
- Rhijn, A.A.van, 'Uit de geschiedenis der publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie', in: *Tijdschrift voor sociaal recht en sociaal beleid* juli/aug 1968, 450-462.
- Rhijn, A.A.van, *Arbeider of medewerker? Nieuwe gedachten over de medezeggenschap in het bedrijfsleven* (Assen 1969).
- Ridder-Symoens, Hilde de, 'Mobility', in: Walter Rüegg *A history of the university in Europe*, 416-447.
- Rip, A., *Landbouw en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie* (Wageningen 1952).
- Roebroek, J.M. en M. Hertogh, 'De beschavende invloed des tijds'. *Twee eeuwen sociale politiek, verzorgingsstaat en sociale zekerheid in Nederland*. ('s-Gravenhage 1998).
- Rolfes, J.G.M.A., *Archieven betreffende de Landbouwcrisiswetgeving*, 2 delen ('s-Gravenhage 1971).
- Rolfes, J.G.M.A., *Archieven betreffende de voedselvoorziening in verband met de oorlog van 1939-1945*, deel 1 ('s-Gravenhage 1974).
- Romein, J., *De biografie. Een inleiding* (Amsterdam 1946).
- Romein-Verschoor, Annie, *Omzien in verwondering. Herinneringen van Annie Romein -Verschoor*, 2 delen (Amsterdam 1979).
- Romme, C.P.M., 'Staatkundige problemen der ordening', in: *Economie* juli 1937, 477-496.
- Rooden, Peter van, 'Nut en nadeel van de biografie', in: *Tijdschrift voor sociale geschiedenis* 15e jaargang, nummer 1, februari 1989, 66-72.
- Ros, M., 'Een nieuwe toekomst voor de biografie', in: *Maatstaf* 38 (1990) 9/10, 2-7.
- Rothfels, Hans, *Die deutsche Opposition gegen Hitler* (Krefeld 1951).
- Ru, J.H. de, *Landbouw en maatschappij. Een analyse van een boerenbeweging in de crisisjaren* (Wageningen 1979).
- Schaik, A. van, *Crisis en protectie onder Colijn* (Alblasserdan 1986).
- Saint-Clair, Simone, *Ravensbrück, l'enfer des femmes* (Parijs 1945).

- Schermerhorn, W., e.a., *Gedenkboek gijzelaarskamp "Beekvliet"* (Schiedam 1946).
- Schermerhorn, W., e.a., *Minister-President van Herrijzend Nederland* (Naarden 1977).
- Schilder, K., *Geen duimbreed! Een synodaal besluit inzake 't lidmaatschap van N.S.B. en C.D.U* (Kampen 1936).
- Schilder, K., *Bezet bezit* (Goes 1945).
- Schilt, J., *Hier wordt echter het belang van het boek geschaad... Het Nederlandse boekenvak 1933-1948* (Amsterdam 1995).
- Schmal, Henk, *Den Haag of 's-Gravenhage?. De 19de-eeuwse gordel, een zone gemodelleerd door zand en veen* (Utrecht 1995).
- Scholtens, A.L., 'De secretarissen-generaal', in: J.J. van Bolhuis e.a., *Onderdrukking en verzet*, (Arnhem/Amsterdam z.j.) deel I, 398-417.
- Schrieke, J.J., *De Indische Politiek* (Amsterdam 1929).
- Schueffner, W., 'Aus dem Berichte von Dr. W. Schueffner an die Direction der Senembah My. zu Amsterdam', in: *Janus. Archives internationales pour l'histoire de la médecine et la géographie médicale*, jaargang 1900, 294-300, 348-351, 407-420 en 459 t/m 462.
- Schuursma, R., *Jaren van opgang. Nederland 1900-1930* (z.p. 2000).
- Schweitzer, Albert, *Kultur und Ethik* (herdruk München 1990 van eerste uitgave uit 1923).
- Sijes, B.A., *De arbeidsinzet. De gedwongen arbeid van Nederlanders in Duitsland 1940-1945* ('s-Gravenhage 1990).
- Slob, W., *De Badhoeve als landbouwbedrijf en mr. J.P. Amersfoort als landbouwer* (Hoofddorp 2000).
- Smidt, J.Th. de, *Codificatie-perikelen* (Deventer 1966).
- Smit, C., *Het dagboek van Schermerhorn*. 2 delen (Groningen 1970).
- Sneller, Z.W., e.a., *Geschiedenis van den Nederlandschen landbouw 1795-1940* (Groningen/Batavia 1943).
- Sol, C., *Thorbecke en Leiden. Student, hoogleraar en raadslid (1817-1850)* (Leiden 1998).
- Springer, F., *Bandoeng-Bandung* (z.p.1998).
- Staatsblad* 546, Wet van 25 oktober 1933 tot heffing van eene omzetbelasting.
- Steen, M. van der, *De rechte vrouw op de rechte plaats? Beroepskeuzevoorlichting aan meisjes en vrouwen in Nederland in historisch perspectief* (Voorburg 1987).
- Stekelenburg, H. van, *Kamp Vught en de Vughtenaren*, (Vught 1990).
- Stern, F., *Einstein's German World*, (Princeton 1999).
- Stibbe, D.G., *Inleiding tot de kennis der bestuursinstellingen in vreemde koloniën* (Haarlem 1924).

- Stokman, S., *Het verzet van de Nederlandsche bisschoppen tegen nationaal-socialisme en Duitse tyrannie* (Utrecht 1945).
- Stokvis, J.E., *Van wingewest naar zelfbestuur in Nederlandsch Indië* (Amsterdam 1922).
- Stokvis, J.E., *Een koloniale schande* (Amsterdam 1926).
- Stuldreher, C.J.F., e.a., *Concentratiekampen. Systeem en de praktijk in Nederland* (Bussum 1970).
- Swaan, Abram de, *Blijven Kijken* (Amsterdam 1997).
- Sybenga, T., *De grondwet van 1887 toegelicht, ook in verband met de praktijk* ('s-Gravenhage 1913).
- Székely-Lulofs, M.H., *Rubber* (Amsterdam 1931).
- Székely-Lulofs, M.H., 'Biografie', in: *Singel 262. Vierentwintig biografieën*. (Amsterdam 1954).
- Taake, Claudia, *Angeklagt: SS-Frauen vor Gericht* (Oldenburg 1998).
- Taalingen-Dols, L.M.I.L., *De strijd om een mensenleven* (Goes 1960).
- Thiess, F., *Frauenraub* (Hamburg/Wien 1959).
- Tichelman, Fritjof, 'De biografie', in: *Tijdschrift voor sociale geschiedenis*, 15e jaargang, nummer 1, februari 1989, 60-65.
- Tillion, Germaine, *Frauenkonzentrationslager Ravensbrück* (Frankfurt am Main 2001).
- Touw, H.C., *Het verzet der hervormde kerk*. 2 delen (Den Haag 1946).
- Trienekens, G.M.T., *Tussen ons volk en de honger. De voedselvoorziening 1940-1945* (Soest 1985).
- Trienekens, G.M.T., 'De voedselvoorziening in de jaren 1940-1945', in: *Spiegel historiael*, 22e jaargang, 1987, nummer 2, 78-85.
- Trienekens, G.M.T., 'Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog van L. de Jong getoetst op het terrein van de voedselvoorziening', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 105 (1990), 231-243.
- Trienekens, G.M.T., *Voedsel en honger in oorlogstijd. 1940-1945. Misleiding, mythe en werkelijkheid*. (Utrecht/Antwerpen 1995).
- Trouw, *Een ondergrondse krant. Heruitgave van alle Trouw-nummers uit de tweede wereldoorlog* (Kampen 1978).
- Veld, R. in 't, 'Hout en advies', in: *Kerstbrief 2001 SIOO*, 29-30.
- Velde, P. van der, *Een Indische liefde. P.J. Veth (1814-1895) en de inburgering van Nederlands-Indië*. (Leiden 2000).
- Veldink, J.G., *W.C.H. Staring 1808-1877 geoloog en landbouwkundige* (Wageningen 1970).

- Veraart, J.A., *Vraagstukken der economische bedrijfsorganisatie* ('s-Hertogenbosch 1918).
- Veraart, J.A., *Beginselen der economische bedrijfsorganisatie* (Bussum 1921).
- Veraart, J.A., *Medezeggenschap en bedrijfsorganisatie* (Tilburg 1931).
- Veraart, J.A., *Beginselen der publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie* (Bussum 1947).
- 'Verdrag nopens de wetten en gebruiken van den oorlog te land' *Staatsblad* 1910 No. 73, 133 t/m 150
- 'Verdrag van Genève voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken zich bevindende bij de legers te velde' *Staatsblad* 1932 No. 514, 75 t/m 151.
- Verloren van Themaat, P. en J.A. Muilkwijk, *Handleiding bij de Wet op de bedrijfsorganisatie* (IJmuiden 1956).
- Vet, J., 'Organisatorische vragen in den landbouw na den oorlog', in: *Economisch-statistische berichten* jg 30 No 1492 (13 december 1945) 288-290.
- Veth, B., *Het leven in Nederlandsch-Indië* (Amsterdam 1900).
- Vijfwinkel, R., e.a., *'s Haags werken en werkers. 350 jaar Gemeentewerken (1636-1986)* ('s-Gravenhage 1986).
- Volkstelling 1930, Deel I, *Inheemsche bevolking van West Java. Batavia: Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel* (Batavia 1933).
- Vollenhoven, C. van, *Het onbaatzuchtige in recht en staat* (Leiden 1917).
- Vollenhoven, C. van, *Verspreide geschriften*, 3 delen, (Haarlem/'s-Gravenhage 1934).
- Völlmar, H.F.A., *Het Nederlandsch Handelsrecht* (Haarlem 1930 en 1935).
- Völlmar, H.F.A., *De Faillissementswet* (Haarlem 1932).
- Völlmar, H.F.A., en E.W. Hoetink, 'De wet op de omzetbelasting', *Gids voor de praktijk* (Haarlem 1933).
- 'Vragen rond het landbouwschap, Zo denkt de CBTB er over'. overdruk uit *Ons Platteland* (1963).
- De Waarheid in de oorlog. Een bundeling van illegale nummers uit de jaren '40 -'45* (Amsterdam 1980).
- Wagenaar, W.A. en J. Groeneweg, 'The memory of concentration camp survivors', in: *Applied Cognitive Psychology*, 4 (1990), 77-87.
- Wagenaar, W.A., 'Remembring my worst sins: How autobiographical memory serves the updating of the conceptual self', in: Martin Conway e.a., *Theoretical perspectives on autobiographical memory* (Dordrecht/Boston/London 1991) 263-275.
- Wagner, A., *Isaac Israëls* (Rotterdam 1974).
- Weber, E.P., *Gedenkboek van het Oranjehotel. Onze gevallen verzetshelden. Cellen spreken. Gevangenen getuigen* (Amstelveen 1982).

- Weizsäcker, R. von, *Zum 40. Jahrestag der Beendigung des Krieges in Europa und der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft. Ansprache am 8. Mai 1985 in der Gedenkstunde im Plenarsaal des Deutschen Bundestages* (Bonn 1985).
- Wennekes, W., *De aartsvaders, grondleggers van het Nederlandse bedrijfsleven* (Amsterdam/Antwerpen 1993).
- Wennekes, W., *Gouden handel* (Amsterdam 1996).
- Wertheim, W.F., 'Het contrapunt in de samenleving', in: *Weerklank op het werk van Jan Romein. Liber amicorum* (Amsterdam/Antwerpen 1953) 210-218.
- Wertheim, Wim, en Hetty Wertheim Gijse Weenink, *Vier wendingen in ons bestaan, Indië verloren, Indonesië geboren* (Wageningen 1991).
- Westerman, F., *De Graanrepubliek* (Amsterdam/Antwerpen 1999).
- Westra, A., *Inventaris van het archief van Dr.Ir. S.L. Louwes (1889-1953) over de jaren 1934-1953* ('s-Gravenhage 1982).
- Weststrate, C., *Ordering van het economisch leven* (Amsterdam/Brussel 1947).
- Wibaut, F.M., *Economische bedrijfsorganisatie* (Amsterdam 1949).
- Wibaut-Guilonard, Tineke, *Kamp Vught 1943-1944. Bunker en krematorium* (Amsterdam 1991).
- Wiel, E. van de, en W. Le Mair, *De praktijk van de nieuwe landbouwpolitiek* (Assen z.d.).
- Wijngaert, M. van den, 'De politiek van het minste kwaad', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, deel 105 (1990), 265-279.
- Wijthoff, W.F., *Beknopt leerboek van de Nederlandse staatsinrichting* (Haarlem 1955).
- Wit, C.H.E. de, *Thorbecke en de wording van de Nederlandse natie* (Nijmegen 1980).
- Withuis, J., 'Terugkeer', in: *Opzij* 30e jaargang nr. 1, januari 2002, 75.
- Woltjer, J.J., *Recent verleden. De geschiedenis van Nederland in de twintigste eeuw.* (Amsterdam 1992).
- (*Het*) *woord als wapen, keur uit de Nederlandse ondergrondse pers 1940-1945. Publicatie van het rijksinstituut voor oorlogsdocumentatie* ('s-Gravenhage 1952).
- Woude, R. van der, *Op goede gronden. Geschiedenis van de Nederlandse Christelijke Boeren- en Tuindersbond 1918-1995* (Hilversum 2001).
- WPNR, Boekbespreking. 'Het werk van Mrs. Völlmar en Hoetink', in: *WPNR* 27 jan. 1934 65e jaargang nr. 3344 36 en 37.
- www.clara-wichmann.nl/instituut/index/
- www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BWN
- www.LUF.nl
- www.omnisperspective.nl/vbp/profiles/prinsder.html
- www.parlement.com

www.Ravensbrueck.de.
www.Ravensbrück.nl .
www.rotterdammers.nl/haven/slamat.htm.

Ijzendoorn, M.H. van, 'Drie generaties holocaust? Over gehechtheid, trauma en veerkracht', in: *Tijdschrift voor Psychotherapie* 2002, 28/3, 183-204.

Zanden, J.L. van, *De dans om de gouden standaard. Economisch beleid in de depressie van de jaren dertig* (Amsterdam 1988).

Zanden, J.L. van en R.T. Griffiths, *Economische geschiedenis van Nederland in de 20e eeuw* (Amsterdam 1989).

Zanten, Gerth van, *Vught. Het kamp en de mensen* (Amsterdam z.j.).

Zwart, H.M., *Privaatrechtelijke instellingen in de landbouw-crisis-wetgeving* (Alphen a/d Rijn 1937).

Lijst van afkortingen

ARP	=	Anti-revolutionaire Partij
BALC	=	Bond van Ambtenaren Landbouwcrisiswet
CCD	=	Centrale Crisis Controledienst
CDK	=	Centraal Distributiekantoor
CEVV	=	Commissie Economische Verdedigingsvoorbereiding
CHU	=	Christelijk Historische Unie
CNV	=	Christelijk Nationaal Vakverbond
CVA	=	Commissie van Advies (Crisis-Organisatiebesluit 1933)
ESB	=	Economisch-Statistische Berichten
FAO	=	<i>Food and Agricultural Organisation</i> van de Verenigde Naties
GCAR	=	Gewijzigd Crisis Arbeidsreglement
GEB	=	Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf
HTM	=	Haagsche Tramweg-Maatschappij
KLM	=	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij
KNIL	=	Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger
KPM	=	Koninklijke Paketvaart Maatschappij N.V.
KZ	=	<i>Konzentrationslager</i>
LO	=	Landelijke Organisatie voor de hulp aan onderduikers
LUF	=	Leids Universiteits Fonds
NCLB	=	Nederlandsche Christelijke Landarbeidersbond
NCSV	=	Nederlandsche Christen Studenten Vere(e)niging
NCVB	=	Nederlandsche Christen Vrouwenbond
NIOD	=	Nationaal Instituut voor Oorlogsdocumentatie
NJB	=	Nederlandsch Juristenblad
NLAB	=	Nederlandsche Landarbeidersbond
NS	=	Nederlandsche Spoorwegen
NSB	=	Nationaal-Socialistische Beweging
NSDAP	=	<i>Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei</i>
NVV	=	Nederlandsch Vakverbond
PBH	=	Plaatselijk Bureauhouder (RbVVO)
PBO	=	Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie
PDA	=	<i>Polizeiliches Durchgangslager</i> Amersfoort
PTSS	=	Posttraumatische stresstoornis
PVC	=	Provinciale Voedselcommissaris (RbVVO)
PvdA	=	Partij van de Arbeid

RbVVO	=	Rijksbureau voor Voedselvoorziening in Oorlogstijd
<i>REM</i>	=	<i>Reichsernährungsministerium</i>
<i>SA</i>	=	<i>Sturmabteilungen</i> van de <i>NSDAP</i>
<i>SD</i>	=	<i>Sicherheitsdienst</i>
SDAP	=	Sociaal Democratische Arbeiders Partij
<i>SS</i>	=	<i>Schutzstaffel</i> van de <i>NSDAP</i>
S.S.	=	Stoomschip
VVD	=	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VVSL	=	Vereeniging van Vrouwelijke Studenten te Leiden
WA	=	Weer-Afdeling van de NSB

Illustratieverantwoording

Eigendom van drs. H.R. Hoetink, Frankrijk. Omslag, pagina 27, 38, 41, 78, 79, 84, 97, 98, 104, 124, 149, 170.

Verschenen in de *Katholieke-Illustratie* van 12 oktober 1939, nummer 2, 43-44. Pagina 138, 175.

Nationaal Archief /Archief van de Stichting Landbouw-Crisisbureau. Pagina 148.

Verschenen in de *Haagsche Courant* in het voorjaar van 1934/ krantenknipsel in archief drs. H.R. Hoetink, Frankrijk. Pagina 104.

Stiftung Mahn- und Gedenkstätte Ravensbrück. Pagina 298.

VB Pictures. An illustrated history of Dutch shipping. www.vbp.Omnispectra.nl pagina 81.

Veenman's Agrarische Winkler Prins, deel II, Wageningen 1956. Pagina 201.

Foto's vervaardigd door J.E. van Kamp. Pagina 14, 40, 50, 107, 149, 150, 290, 319.

Archief 'mejuffrouw Mr. Hoetinkfonds'. Omslag, pagina 313.

Geraadpleegde Archieven/Bibliotheken

Familie-archief van de familie van mw.mr. E.W. Hoetink. Drs. H.R. Hoetink, 'Les Lintils', 26110 Venterol, Frankrijk.

Archief stichting 'Mej. Mr. Hoetinkfonds'. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Den Haag. Mevrouw P.M. Dijkema.

Archief Directie Personeel en Organisatie. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Den Haag. De heer E.M.W. Bakker.

Archief Oorlogsnazorg. Het Nederlandse Rode Kruis. Den Haag. De heer H.C. Giersthove.

Bibliotheek van Het Nederlands Spoorwegmuseum. Utrecht. Mevrouw B. Receveur.

Archieven Betreffende De Voedselvoorziening in verband met de oorlog van 1939-1945. (Van het Ministerie van Landbouw en Visserij). Nationaal Archief. Den Haag.

Archieven Betreffende De Landbouwcrisiswetgeving 1930-1940. (Van het Ministerie van Landbouw en Visserij). Nationaal Archief. Den Haag.

Archief van de Regeringscommissaris voor Akkerbouw en Veehouderij (1934-1940)/ van de Directeur-Generaal voor de Voedselvoorziening 1940-1952. Nationaal Archief Den Haag.

Collectie (459) S.L. Louwes, 1934-1953. Nationaal Archief Den Haag.

Stichting Belastingmuseum prof.dr. Van der Poel. Rotterdam

Collectie (286) Familie De Geer, 1864-1985. Nationaal Archief Den Haag.

Haags Gemeentearchief. Den Haag.

Gemeente Archief Rijswijk. Rijswijk.

Gemeente Archief Leiden. Leiden.

Archief Gemeente Maarn. In: Streekarchivariaat in Gemeentehuis Wijk bij Duurstede. De heer Meijer.

Archief Rijksuniversiteit Leiden in de Universiteitsbibliotheek. Leiden. Dr. A.T. Bouwman, conservator Westerse Handschriften.

NIOD Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie. Amsterdam.

Nationaal Monument Kamp Vught. Vught. Bibliotheek/Documentatieafdeling. Mevrouw E. van der Meer.

Archief Mahn- und Gedenkstätte Ravensbrück. Ravensbrück. Frau Dr. Bärbel Schindler-Saefkow.

Oudheidkundige Kring Voorst. Mevrouw J. Roosenschoon.

Vereniging 'Oud Vorden' te Vorden. Vordense Kronyck. Mevrouw F. Van Druten-Vrieze.

Archief van de Stichting opleidingen en examens voor documentaire informatievoorziening en administratieve organisatie (SOD). Woerden. Mevrouw Carla Hoek.

Geraadpleegde instanties/geïnterviewde personen en personen die literatuur- of archiefverwijzingen hebben verstrekt, of anderszins het werk aan deze biografie ondersteund hebben

Nutsschool M.M. Boldingh, Verhulstplein 21, Den Haag.

(Stichting) Comité Vrouwenconcentratiekamp Ravensbrück. 'CVR'.

Mevrouw G.C. Spier-Pullen te Heerhugowaard.

Mevrouw A. Berentsen-Droog te Heiloo.

Mevrouw S. van de Perre-Velleman te Londen.

Mevrouw G. Wieberdink-Söhnlein te Waalre.

De heer drs. H.R. Hoetink te Venterol, Frankrijk.

De heer P. Blom te Blaricum. (Oud-directeur van de firma Blom en Van der Aa).

De heer G. Pas te Wassenaar. (Oud-ordonnans van ir. S.L. Louwes en administratief medewerker RbVVO).

Mevrouw A. Wagner te 's-Gravenhage. (Oud-secretaresse bij RbVVO van mevrouw mr. E.W. Hoetink).

Mevrouw Georgina Atkinson te Arnhem (Vertaling summary).

Mevrouw ir. C.E. van den Ban-Willinge Prins te Wageningen.

De heer Pieter Barendse te Katwijk a/z. (Paranimf).

Dr. Simon M. van den Bergh te Arnhem.

Dr. J. Bieleman te Wageningen.

Ir. Geuch H. de Boer te Wageningen.

De heer Leandre Bulambo te Ede (Scannen illustraties).

Dr. Margreet van der Burg te Valburg.

Dr. Piet van Cruijningen te Wageningen.

Dr. Liesbeth Dolk te Leiden.

Mevrouw M. Geytenbeek te Lunteren.

Prof.dr. W. Hijmans te Aerdenhout.

Dr. Johan Kamermans te Wageningen.

Dr. Evert-Jan Kraijenbrink te Den Haag.

Mevrouw Aicha el Makoui te Veenendaal (Bewerking script).

De heer drs. L. Palm te Amstelveen.

Mevrouw drs. M.B. van der Plas-Cats (arts) te Ede.

De heer H. Peters te Den Haag.

Mevrouw prof.dr. J.M.A. Riksen-Walraven te Oosterbeek.
De heer drs B. Riksen te Oosterbeek.
De heer mr. H.J. van de Roemer te Noordwijk (ZH).
Mevrouw H.S. Schelbergen-de Graaf te Druten.
Mevrouw A.M.H. Strik-Haan te Wageningen.
Mevrouw dr. J. Thissen, Universiteit van Utrecht.
Dr. G.M.T. Trienekens, Universiteit van Utrecht.
Drs. H.A. Veringa te Bennekom (Tekst-correcties).
Dr.ir. P. de Visser te Bennekom.
De heer A.J.W. van Voorthuijsen te Lunteren. (Samensteller stamreeks van Dien Hoetink).
Mevrouw dr. B.M.A. de Vries, Universiteit van Amsterdam.
Mevrouw prof.dr.ir. C.J. Weeda te Wageningen.
Drs J.A.R. (Hans) van Wijk te Driehuis. (Paranimf).
Prof.dr. A.M. van der Woude te Ede.

Register personen

- Aa, A.J van der 4
 Aalberse, P.J.M. 134
 Aarse, J. 290
 Aartsen, J. van 2, 314
 Akkerman, G. 207
 Akkermans, P.W.C. 64
 Albarda, J.J.D. 178, 314
 Alphen de Veer, J.A.C. van 337
 Amersfoort, J.P. 16
 Ander, Charlotte 118
 André de la Porte, G. 62
 Anema, H. 161, 162
 Angeren, J.R.M. van 183
 Anzion, F. 325
 Asch van Wijk, L.H.K.C. 265, 266
 Asser, C. 249
 Asser, T.M.C. 249
 Aulbers, B.J.M. 15
- Backe, H. 196
 Bakhuizen van den Brink, J.N. 18
 Bakker-Nort, Bertha
 Bangert- Jongbloed, E. 26, 97
 Ban-Willigen Prins, C. van den 296
 Barnauw, D. 207, 209, 234, 257, 260, 262, 265, 310
 Bastet, F. 3, 22
 Baud, J.C. 39
 Behrens, J.W.H. 212, 213, 225, 226, 327, 328
 Beijer, H. 48
 Belinfante, E.J. 54
 Bemelmans, J.H.H. 144
 Bemmelen, J.M. van 249
 Benz, W. 191-193, 303
 Berentsen – Droog, A. 303
 Berg, J. van den 35
 Bergh, G. van den 248
 Bernadotte, Folke, graaf van, 300
 Bernard, prins der Nederlanden 179
 Bertil, prins van Zweden 140
 Beusekom, Ansjé van 117, 119
- Bierema 155, 156
 Bijloos, C.C. 161-163
 Bismarck, Otto vorst von 126
 Bitter, Annie 117
 Blécourt, A.S. de 3, 62, 64, 65, 102
 Blei, H.J. 313
 Bloem, Gert 117
 Bloem, J.C. 134, 135
 Bloemers, H.W. 314
 Blok, A.J. 62
 Blom, D. van 62
 Blom, directeur Blom en van der Aa 4, 75, 80, 82, 86-88, 92, 93
 Blom, J.C.H. 172, 173, 209, 259
 Blom, P. 80
 Blonk, A. 108, 109
 Bock, R.F. de 40, 148, 255
 Boerma, A.H. 2, 314
 Boeyen, van 178, 182
 Boeyink, H.J. 106
 Boissevain, T.M. 307
 Bok, M.A. de 161, 162
 Boldingh, M.M. 3, 39, 40-42, 50
 Bolhuis, J.J. van 192, 198-200, 202, 247, 261-263
 Bolkestein, G. 179, 181
 Bolland, G.J.P.J. 71
 Bonnerman, J.Th. 161-163, 245, 275-277, 313, 315, 316
 Boom, C. ten 287, 291, 292, 294, 295, 299
 Borst 249
 Bosmans, J. 136, 137
 Bouber, Aaf 118
 Boudier-Bakker, Ina 55, 111
 Boyer, Lucienne 115
 Braak, Menno ter 249
 Bracher, Karl Dietrich 195
 Braembussche, A.A. van den 6
 Brand, J. van den 25, 26, 28-30
 Brauw, M. de 48
 Breedveld, W. 134

- Breetvelt, A. 112
 Bregstein 248
 Breman, J. 25, 30, 31
 Bremer, G.J. 15
 Breur, A. 295-297, 299
 Brevet, J.F. 45
 Brinton, C. 53
 Broek, J. van den 106
 Browning, Tod 117
 Bruijn, J. de 207, 208, 221-223
 Burckhardt, J. 82
 Burg, L.J. van der 61
 Buttingha Wichers, G.G. van 95
 Buziau, Joh.Fr. 115, 215
- Chamberlain, L. 9
 Chandler, Helen 117
 Charbo, J.J.A. 205
 Charité, J. *passim*
 Chevallier, Maurice 115
 Christiansen, F.C. 280, 283
 Churchill, Winston 63, 114
 Clair, René 118
 Cleveringa, R.P. 62, 63, 249, 291
 Coebergh van den Braak 45
 Colijn, H. *passim*
 Coolen, Antoon 111
 Coppens, J. 240
 Cort van der Linden, P.W.A. 51, 52
 Couperus, L. 3, 13, 20, 22, 23, 39, 110
- Daniëls, F. 161-163
 Darré, R.W. 196
 Dassen, P. 18, 82, 325
 Davids, Henriëtte 118
 Davids, Louis 118
 Deckers, L.N. 135, 141, 186
 Dekker, T. 112
 Dekker, T.N. 337
 Deyssel, Lodewijk van 110
 Dibbets, K. 116, 117
 Diepenhorst, G. 273
 Dijkhoorn, A.O.H. 178, 180-182
 Dilthey, W. 83
 Divendal, J. 54
 Djajadiningrat, Raden Hoesein 78
- Dolk, L. 89, 272
 Dolman, B. 106
 Dols, M.J.L. 195, 200, 270-274, 277, 281, 314
 Domela Nieuwenhuis, F. 39
 Donkersloot, N.A. 249
 Doorne, P.W. van 71
 Dooyeweerd, H. 249
 Dormándi, László 114
 Dresden, S. 5, 6, 8
 Drijver, N. 241, 315
 Du Perron, Charles 111
- Ebels, E.H. 311, 314
 Eck, Ludo van 306
 Ehrenfest, P. 56
 Eijl, C. van 43, 46
 Eijsinga, W.J.M. jhr. van 62
 Einstein, A. 56
 Einthoven, W. 56, 199
 Eisinger, Irene 117
 Elson, R.E. 2
 Emants, Marcellus 225, 226
 Erbe, W. 19
 Erpel, S. 303, 304
 Essen, M. Van 58
 Etty, E. 8
- Faber, J.A. 262
 Fahrenheit, H.J. 284
 Falkenhausen, A. von 189
 Fallada, Hans 114
 Fasseur, C. 9, 30, 52, 116, 179, 180
 Feenstra, R. 38
 Fentener van Vlissingen, F.H. 311
 Fischböck, H. 192, 195, 247, 248, 281
 Fock, C.L.W. 299
 Forst, Willi 118
 Frank, H. 193
 Frank, H.E.R.E.A. 161-163, 314
 Fransen van de Putte, I.D. 39
 Frederiks, K.J. 183
 Frijda, H. 248
 Frijhoff, W. 67, 325
 Frijtag Drabbe Künzel, Geraldien von, 217

- Fröhlich, Gustav 48
- Gaay Fortman, W.F. de 134, 136, 314
- Gable, Clark 118
- Garbo, Greta 118
- Gaulle, Charles de 114
- Geer, D.J. de 52, 106, 140, 141, 177-180, 182, 186
- Gelderen, J. van 33, 35, 36, 113, 114, 117, 131, 249
- Gelderen, Sandrie van 17
- Gelissen, H.C.J.H. 140-142
- Gerbrandy, P.S. 136, 142, 178, 182, 249
- Gertges, J. 77
- Geuns, P.V. van 337
- Geurts, H.M.L. 323
- Ghandi, Mahatma 114
- Gijsman, J. 161-163
- Ginkel, E.H. van 337
- Glastra van Loon, J.F. 192, 244
- Goedhart, Marie, 140
- Goekoop – de Jong van Beek en Donk, Cécile 46, 47
- Goekoop, A.E.H. 47, 49
- Goering, H.W. 194, 198, 261, 264, 272, 344
- Goethe, J.W. von 5, 112, 113
- Gonggrijp, G. 25
- Göring, H.W. zie Goering
- Gorter, Herman 111
- Graaf, H.J. de 26
- Graaff, B. de 36
- Greebe, A. 161-163, 275
- Greenhalgh, P. 115
- Grever, M. 43, 47
- Groen van Prinsteren, G. 39
- Grote, Graf F. 195, 196, 200, 202, 253
- Grunberg, A. 259
- Grünewald (Ernährung und Landwirtschaft) 280, 282-284, 330
- Grünewald, A. (kampcommandant Vught) 290
- Gulik, T.L. van 50, 59, 337
- Haar, B. ter 77, 85, 89, 90
- Haar, J van der 217, 242, 243, 251
- Haas, Th. de 78, 272, 275-277, 279, 285
- Hagoort, R. 148, 222
- Haid, Liane 118
- Haitink, familie
- Hamburger, B. 244
- Hammerstein II, Oscar 87, 117
- Hamming, J.L. 337
- Hanssen, L. 5
- Hasselt, W.J.C. van 4, 67, 204, 229, 268
- Hasselton, P.W.M. 178
- Hazewinkel-Suringa, D. 70, 192, 249
- Heekeren, C. van 24
- Hegel, G.W.F. 17, 71
- Heijden, C. van der 245-247, 249, 262, 263, 285, 327, 329
- Heinen, M. 42
- Hendrix, P. 32
- Henket, J.N. 313
- Heringa 249
- Hermans, W.F. 247
- Hermus, Cor 118
- Hettinga Tromp, W.G. van 59, 313, 337
- Heukels, H. 22
- Heutsz, J.B. van 30, 31
- Heuvel, J.J.W. van de 103
- Heymeijer, G.J. 222-225, 331
- Hillenius, D. 15, 38, 39, 41
- Himmler, H. 193, 247, 303
- Hirschfeld, H.M. passim
- Hitler, Adolf 191-195, 199, 201, 225, 250, 253, 254, 290
- Hoek, P.M. van der 306
- Hoeting, Barent 105
- Hoetink-Jongbloed, A.G. 14, 16, 26, 79, 94, 96, 109, 124, 219, 270, 300, 301, 313, 316, 318
- Hoetink- Gertges, J.C. passim
- Hoetink, Aeltjen 104
- Hoetink, Anna B. 22
- Hoetink, Arent 105

- Hoetink, B. (sinoloog) 15, 21, 24, 29-31, 104, 105
 Hoetink, B.J. (directeur kadaster) 21, 45
 Hoetink, Dien (E.W.) passim
 Hoetink, Dieſ (G.J.) 45, 69
 Hoetink, Egbert 104
 Hoetink, G.C.R. 22
 Hoetink, Grietjen 104
 Hoetink, H.R. (Hans) 76, 77, 83, 86-88, 124, 139
 Hoetink, H.R. (arts) 13-20, 23, 24, 26-29, 59, 104
 Hoetink, H.R. (Henk) passim
 Hoetink, H.R. (grootvader) 19
 Hoetink, Hermina C. II 22
 Hoetink, Hermina C. I 22
 Hoetink, J.G. (notaris) 23, 89, 90
 Hoetink, Johanna 22
 Hoetink, Mance 76, 87-89, 115, 117
 Hoetink, Rickelt Theunissen 107, 108
 Hoetink-Meerkamp van Embden, Tera 299, 300
 Hoeve, van de 112
 Hofmann, L.C. 95
 Hofstee, N.F. 161, 162
 Holleman, F.D. 117
 Hoo, S. de 286
 Hoof, L.J. 't 337
 Hoorn, van 93
 Hooykaas, G.J. 17
 Hooykaas, J.P. 267
 Houten, S. van 48
 Houwaart, E.S. 15
 Houwink ten Cate, J.Th.M. 189, 190
 Huizing, A. 107
 Huizinga, J. 19, 56
 Huizinga, M. 339
 Hunsche, J.F. 217
 Hüttig, H. 292
 Huurman, C. 293, 294
 Huxley, Aldous 95, 113
- Idenburg, A.W.F. 30
 IJzendoorn, M.H. van 303
 Imhoff, E van 46
- Israëls, I. 39
 Ivens, H. 309
- Jansz, Ulla 325
 Joëls, M. 249
 Jong, L. de passim
 Jongbloed, J. 15
 Jongbloed-Bangert, E.W. 13
 Jongh, J.F. de 210-212, 234, 331
 Josephus Jitta, A.S. 249
 Josephus Jitta, D. 249
 Juliana, prinses der Nederlanden 140, 179
 Justinianus, keizer 65
- Kaart, Johan 118
 Kaegi, Werner 82, 102
 Kamerlingh Onnes, H. 56
 Kan, A.H.M.J. van 64
 Kan, J. van 62, 78, 227, 234
 Kappeijne van de Coppello, J. 39
 Katz, C.F. (dr.C.F. baronesse Mackay-Katz) 69, 72
 Keesing, F.A.G. 52, 53
 Kemper, J.M. 65
 Kern, Jerome 87, 117,
 Kerstens, P.A. 141
 Kipling, J.R. 114
 Kisch, G. 248
 Kleffens, E.N. van 178, 180
 Klein, P.W. 294, 296
 Klemann, H.A.M. 196, 241, 242, 251, 262, 264, 286, 312
 Kloos, Willem 110
 Knaud, J.M. 49
 Knulst, W. 109
 Koets, P.J. 89
 Kohnhorst, E. 60, 337
 Kohnstamm, Ph.A. 91, 250
 Kolfshoten, H.A.M.T. 223-225, 331
 Kolkert, W.J. 161, 162
 Kollewijn, R.D. 78
 Komrij, G. 135
 Koolemans Beynen, L.R. 97
 Koolemans Beynen-Bangert, E.W. 97, 313

- Koopmans 90
 Korthuys, P. 161-163
 Krabbe, H. 57, 62, 64
 Krajenbrink, E.J. 323
 Kranenburg, R. 231
 Kreukniet, P.B. 132, 133, 144
 Krieck, Ernst 250
 Kriegisch, T. 95
 Krijthe, N. 296
 Kruyt, J.P. 108, 109
 Kuilman, J. 61, 337
 Kuylman, E. 161-163

 Lagerlöf, Selma 70
 Lages, W.P. 218
 Lakmaker, H. 244
 Lamac, Carl 118
 Land, N.K.F. 89
 Langemeyer, G.E. 91
 Langenmark 280
 Lawrence, D.H. 113
 Lee, Dorothy 117
 Leeuw, A.C.J. de 5
 Leeuw, Aart van der 111
 Leeuw, B.J. de 183
 Lely, C. 51
 Lenoir, J. 115
 Leonard, Robert Z. 118
 Liempt, A. van 251, 252
 Limburg, J. 4, 68, 132, 134
 Linthorst-Homan, J. 199
 Logemann, J.H.A. 89, 101
 Lohmeier, Anni 117
 Lokhorst, J. van 49
 Loo, T. de 17
 Loon, J. van 204
 Lorentz, H.A. 56
 Loudon, J. 51
 Louwes, H.D. 222
 Louwes, S.L. *passim*
 Ludwig, Emil 112
 Lugosi, Bela 117
 Luxemburg, Rosa 111
 Lynden van Sandenburg 225

 Mackay, C.W.F.M., baron 72

 Mak, G. 75, 77, 197,
 Malaux, André 114
 Mandemakers, C.A. 44, 45
 Mann, Thomas 325
 Mansholt, S.L. 311, 313, 315
 Mar, Chris de la 115
 Mar, Fien de la 118, 119
 Márai, Sándor 114
 Marshall (plan) 311
 Mastwijk, J. van 95
 Matthes, A. 94
 Maugham, W.Somerset 115
 Meershoek, G. 248
 Meertens, P.J. 69
 Meij, N.G. van der 247
 Meijers, E.M. 3, 4, 56, 60, 62-64, 73,
 93, 95, 99, 127, 211, 212
 Metzelaar, Helen 81
 Meulen, D. van 8
 Minderhoud, G. 167
 Mok, L. 166, 269, 319
 Molen, G.H.J. van der 69
 Moll, O. 303
 Monchy, S.J.R. de 36, 41, 331
 Montesquieu 158
 Muck 202
 Mulisch, H. 6
 Multatuli 111
 Munt, J.H.L. 276-279, 282, 284, 286
 Mussert, A.A. 191, 208

 Napoleon 65,112
 Naumann, E. 277, 278, 284
 Nederburgh, J.G.M.H. 337
 Nelissen 117
 Neuman, H.J. 192, 195
 Nickus, J. 256, 257
 Nietzsche, F. 9
 Nieuwenburg, H.P. van 38, 39
 Nieuwenhuys, R. 33, 34
 Nieuwenhuysen, N. van 217
 Nijhoff 82
 Nijpels, G. 41
 Nort, B. (B.Bakker-Nort) 70

 Ockeloen, M. 37

- Olink, H. 290, 291, 295
 Olivier, S.C.J. 216, 217
 Ophof, P.G.F. 100, 101
 Oppenheim, A.S. 62
 Oppenheim, J. 249
 Opzoomer, C.W. 89
 Otterspeer, W. 5
 Oud, P.J. 102, 132, 133
 Oven, J.C. van 71, 73, 102, 270, 319
 Overman, R. 216
- Paape, A.H. 192
 Palache 248
 Pallandt, F.C.A. van 337
 Pander 96, 101
 Papousek, W.A. 249
 Parys, George van 118
 Pas, G. 138, 143, 276, 285, 314
 Patijn, J.H. 314
 Pauline, prinses van Waldeck-Pyrmont 92
 Pen, J. 311
 Perre-Velleman, S. van de 305, 307
 Peters 84
 Peterson, Dorothy 117
 Pinto, A.A. de 249
 Pitlo, A. 59, 60, 68, 91
 Plante, Laura la 87, 117
 Plewe, R. 299, 303, 305
 Ploeg, C.J. van der 222
 Poelje, G.A. van 183
 Polak, A. 42
 Polak, Daniëls 249
 Pompe, W.P.J. 91
 Poole, J. Le 311
 Poons, Sylvain 48
 Poortinga, E. 16, 66, 211
 Post, J. 54
 Postel – Vinay, A. 303, 306
 Posthuma, F.E. 208
 Pot, C.W. van der 211
 Pott, J.A.M. 136
 Presser, J. 8
 Prez, J.P. de 161-163
 Puccini, Giacomo 115
 Purcell, Henry 115
- Quay, J.E. de 199, 249
 Quint, A.W. 228-233
- Rabl, K.O. 201
 Rambonnet, F.L. 215
 Randwijk, H.M. van 242
 Rasch, J. 65, 112
 Ratjen 279, 280, 283
 Rauter, H.A. 272, 280-286, 290, 329
 Remarque, E.M. 55
 Remmelts, Joan 118
 Rhemrev, J.L.T. 30
 Rhijn, A.A. van passim
 Richert, Herwich 112
 Rijken, G.W. 288
 Rijnberg, Th. 161, 162
 Ringeling, C. 183
 Rip, A. 223-225, 331
 Rip, W. 222
 Roebroek, A.L.H. 75, 183, 186, 190, 191, 200
 Roemer, H.J. van de 310
 Roland Holst-van der Schalk, Henriëtte 111
 Rolfes, J.G.M.A. 116, 170, 201, 255
 Romein – Verschoor, A. 245, 246, 250, 294
 Romein, J. 5, 245, 246, 250
 Romme, C.P.M. 136, 137 249
 Rooden, Peter van 7
 Ros, M. 326
 Roskam, E.J. 196, 344
 Rosman, A.J. 254, 337
 Rost van Tonningen, Florentine 262
 Rost van Tonningen, M.M. 185, 214, 215, 247, 261, 262
 Rühman, Heinz 118
 Ruiten, G.J. 191
 Ruppert, M. 222, 223, 225, 331
 Ruys, Cor 45
- Saint-Clair, Simone 295
 Sas, majoor 179
 Sauckel, F. 237, 238, 240
 Scheltema, F.G. 62, 89
 Schelven, C.M.E. van 161, 162

- Schendel, Arthur van 39, 111
 Schepper, J.M.J. de 37, 89
 Scherft, Joh.D. 314, 315
 Schilt, J. 254
 Schindler-Saefkow, Bärbel 304
 Schmal, H. 23, 24, 50
 Schmidt, F. 199, 238
 Schokking, F.M.H. 134, 314
 Scholten, P. 70, 245, 249
 Scholtens, A.L. 183, 245, 261
 Schouwstra, C.P. 15
 Schrieke, J.J. 33, 35, 100, 267
 Schubert, Franz 117
 Schueffner, W. 29
 Schuurmsa, R. 108-110, 116, 131, 132
 Schwartzberg en Hohenlansberg,
 baron W.H.T.C. thoe 161-163
 Schwarzhuber, J. 303, 306
 Schweitzer, A. 18
 Serné, B. 215
 Seyss-Inquart, A. *passim*
 Sheridan, Clare 114
 Sieburg, Friedrich 114
 Sijes, B.A. 246, 251
 Simons, D. 249
 Siodmak, Robert 118
 Six, jhr. O.E.W. van 183
 Sloane, Paul 117
 Slob, W. 16
 Sluyter, P.H. 186
 Smidt, J.Th. 102
 Snouck Hurgronje, A.M. (secretaris-
 generaal) 181-183, 190, 246
 Snouck Hurgronje, C. 56, 57
 So Bing Kong 21
 Soeharto, president 3
 Speenhoff, Koos 86, 87
 Speer, A. 196
 Spelt, A.J. 214
 Spengler, O. 18
 Speyer, Jaap 118
 Spier – Pullen, G.C. 305
 Spill, F.W. ter 161-163
 Spinoza, Baruch de 249
 Spitzen, D.G.W. van 183
 Springer, F. 1
 Staf, C. 2, 242, 243, 314
 Stapel, R. 278
 Steen, M. van der 44
 Steenberghe, M.P.L. *passim*
 Stekelenburg, Elly van 115
 Stekelenburg, H. van 288, 291, 292
 Stellinga, R. 207, 234
 Stern, F. 18
 Stolz, Robert 117, 118
 Straaten, G. van der 138
 Strindberg, Johan 115
 Stuldreher, C.J.F. 289, 291
 Suharto, zie Soeharto
 Swaan, A. de 7
 Székely, L. 33
 Székely-Lulofs, M.H. 33, 34, 111
 Tak van Poortvliet, J.P.R. 39
 Telders, B.M. 117
 Tellege, J.W.C. 275
 Tempel, J. van den 178
 Tempel, J.L. van de 141
 Tendeloo, N.S.C. 70
 Tenkink, J.C. 203
 Thiess, F. 113
 Thijsse, Jac. P. 110
 Thorbecke, J.R. 3, 7, 16, 17, 65-67,
 211, 233, 326
 Thorn Prikker, J. 39
 Tichelman, F. 8
 Tielrooy, Johannes 112
 Tielrooy-de Gruyter, C. 111, 112
 Tilanus, H.W. 73
 Tillion, G. 296, 297, 302, 303-305
 Tinbergen, J. 249
 Tjeenk-Willink 99
 Tolstoï, L.N. 111
 Tonnet, J.C.C. 103-106
 Touw, H.C. 207, 263
 Treub, M.W.F. 51
 Trienekes, G.M.T. *passim*
 Troelstra, P.J. 145
 Vaders, Mary 295
 Valstar, F.V. 195, 275
 Veld, R. in 't 256

- Veraart, J.A. 128, 145
 Verhey, J.R. 337
 Verloren van Themaat, P. 226
 Verschuur, T.J. 126, 137-139, 141, 142
 Verveer, D. 244
 Verwey, Albert 111
 Verwey, R.A. 214, 248
 Vet, J. 222, 223, 225, 331
 Veth, B. 33, 34
 Veth, G. 71
 Vijfwinkel, R. 256
 Visser, M.J. 254
 Visser, R. 222
 Volkers, R.S.A. 315
 Vollenhoven, C. van 3, 56, 62, 65, 66, 100
 Völlmar, H.F.A. 4, 64, 102
 Voorst tot Voorst, H.F.M. van 183
 Voorthuijsen, A.J.W. van 107, 339
 Vries, de S. 46
 Vries, K. de 254
 Vrieze, E. 337
 Vrijman, J.A. 49
- Waart, Lies de 117
 Wagenaar, W.A. 308
 Wagner, A. 276, 287, 288, 314
 Warnicke 278, 282, 284
 Wasserman, Jacob 112
 Wassing, Amy 150
 Weber, E.P. 286
 Weber, M. 18, 82, 83
 Welter, C.J.I.M. 178
 Wense, J.C.G.Freiherr von der *passim*
 Wermerskerken, Henri van 114
 Wertheim – Gijse Weenink, H. 14, 41, 44, 104, 124, 140
- Wertheim, W.F. 124
 Westerman, F. 126
 Westerman, J. 69
 Westerouen van Meeteren, F.M. 151
 Westerweel, J. 293
 Westra, A. 311
 Westra, H. 238
 Weststrate, C. 207
 Wheeler, Bert 117
 Wibaut–Guilonard, T. 290, 293
 Wichmann, C.G. 71
 Wieberdink – Söhnlein, G. 298
 Wiersma, K. 136
 Wijngaert, M. van den 248
 Wilhelmina, koningin der Nederlanden 9, 47, 105, 106, 116, 139, 179, 180, 181, 183
 Wimmer, F. 63, 252
 Winkelman, H.G. 179, 180-185, 181-191, 200, 201
 Withuis, J. 318
 Woerdeman 249
 Woltersom, H.L. 72, 203, 209-215, 225-229, 234, 235, 256, 327, 328, 331
 Wolthuis, E. 215
 Woltman, W.H. 337
 Woolsey, Robert 117
 Woude, R. van der 208
 Woudenbergh, H.J. 207
 Wttewaal van Stoetwegen, C.W.I., jkvr. 72
- Zanden, J.L. van 127, 132, 213, 214
 Zanten, G. van 291, 292
 Zeeman, P. 56
 Zeijlemakers, J.B. 78
 Zweig, Stefan 11

Curriculum vitae

Johan-Evert (Hans) van Kamp werd op 28 augustus 1946 te Leiden geboren in een middenstandsmilieu. Na het Lager Onderwijs behaalde hij het Mulo-diploma en het diploma van de HBS-A (Rembrandt-Lyceum Leiden). In 1973 legde hij aan de Rijksuniversiteit Leiden een vrij doctoraal-examen af in de Rechtsgeleerdheid gecombineerd met Jeugdsociologie (Rijksuniversiteit Utrecht).

Vanaf 1971 was hij achtereenvolgens werkzaam als beleidsmedewerker Jeugdzaken op het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk te Rijswijk, als algemeen-secretaris en vormingsleider van de Nederlandse Christelijke Plattelandsjongerenbond te Ede, als hoofd personeelszaken van het Nederlands Instituut voor Zuivelonderzoek (NIZO) te Ede en als beleidsmedewerker, hoofd personeelszaken, directeur personeel en arbeidsomstandigheden/plaatsvervangend secretaris van de Landbouwhogeschool/Landbouwuniversiteit te Wageningen.

Laatstelijk was hij tot 1 oktober 2003 als wetenschappelijk onderzoeker verbonden aan de leerstoelgroep Agrarische Geschiedenis van Wageningen Universiteit.

Vanaf 1970 vervulde hij vele bestuurlijke functies bij organisaties die werkzaam zijn op de terreinen van het (landelijk) jeugdwerk, het onderwijs, de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, het management en de kunst en cultuur.

Hij kreeg waardering voor zijn gedichten (pseudoniem Hans Ober) met de Poëzieprijs Ede 1993 en de Meulenhoff Poëzieprijs 1994.